

Bilag 1

Forslag til modeller for fremtidigt kultursamarbejde på Fyn og øer

Baggrund

Kulturregion Fyn blev stiftet i 2007 i forbindelse med kommunalreformen. Kulturregion Fyn var en ud af (dengang) 12 kulturregioner på landsplan.

Det overordnede formål med Kulturregion Fyn er at styrke og udvikle kulturlivet på Fyn gennem samarbejde mellem de fynske medlemskommuner og kulturinstitutioner og -aktører.

Med kulturaftalen løfter de ni medlemskommuner i Kulturregion Fyn initiativer, som den enkelte kommune ikke ville kunne løfte alene. Disse initiativer skal ses som et supplement til den enkelte kommunes egen kulturindsats og – politik. Kultursamarbejdet skal således bidrage til de samlede kulturaktiviteter på Fyn og ikke erstatte lokale indsatser.

Herudover disponerer og fører Kulturregion Fyn tilsyn med en årlig statslig ramme på 9,5 mio. kr., som bl.a. gives i tilskud til fynske institutioner og andre aktører på kultur- og fritidsområdet. Fordelingen af rammen i 2025 fremgår af side 10 i dette bilag.

Indtil udgangen af 2024 var samarbejdet bygget op om fireårige kulturaftaler med kulturministeren. I aftalerne fastlagde kulturregionen og kulturministeren i fællesskab en række indsatsområder, der skulle arbejdes med i aftalens løbetid. Begge parter var med til at finansiere indsatsen.

Staten ændrer vilkår

I 2024 meddelte staten, at kulturaftalekonceptet skulle ændres gældende fra 1. januar 2025. Ændringerne, som nu er en realitet, bunder i statens ønske om afbureaukratisering og går kort fortalt ud på følgende:

- Staten er fra 2025 og frem ikke længere en del af kulturaftalerne
- Den statslige bevilling til indsatsområderne (de såkaldte udlodningsmidler – årligt ca. 2,5 mio. kr.) skal fortsat bruges til kultur i kommunerne
- Den statslige rammebevilling på 9,5 mio. kr. årligt (bedst kendt som "de tidligere amtslige tilskud udenfor lov") kan stadigt disponeres af

24. april 2025

Odense Slot
Nørregade 36
5000 Odense C

Tlf. 65512806
E-mail ngj@odense.dk
www.kulturregionfyn.dk

REF.
ngj

JOURNALNR.
20.20.00-P35-1-25

Kulturregion Fyn er et samarbejde mellem ni fynske kommuner, som har til formål at fastholde og fremme samarbejdet mellem de fynske kommuner på kulturområdet.

kulturregionerne, forudsat at alle de nuværende medlemskommuner forbliver i kulturregionssamarbejdet.

- Der er ikke længere et statsligt krav om kommunal medfinansiering
- Kulturregionerne kan fortsætte, selv om en enkelt kommune udtræder af samarbejdet. Retten til at disponere over de tidligere amtslige tilskud udenfor lov bortfalder dog. Staten vil i dette tilfælde stå for udbetaling direkte til slutmodtagerne.
- Hvis en to eller flere kommuner udtræder af kulturregionen, vil udlodningsmidlerne (årligt ca. 2,5 mio. kr.) blive fordelt til de enkelte kommuner efter en fordelingsnøgle baseret på indbyggertal.

Det er besluttet, at medlemskommunerne i Kulturregion Fyn fortsætter samarbejdet i den nuværende konstruktion i 2025.

Medlemskommunerne skal i løbet af 2025 tage stilling til om og i givet fald, hvordan samarbejdet skal organiseres fra 2026 og frem.

Tre forslag til modeller

Den administrative styregruppe har fået til opdrag at beskrive mulige modeller for en fremtidig organisering af det tværkommunale kultursamarbejde. Modellerne skal drøftes i den politiske styregruppe med henblik på efterfølgende politisk behandling lokalt i medlemskommunerne.

Den administrative styregruppe fremlægger nedenstående tre samarbejdsmodeller til drøftelse:

- Model 1 Kulturforening (inspireret af den midt- og vestjyske kulturregion)
- Model 2 Organisatorisk forankret Erhvervshus Fyn P/S
- Model 3 Den eksisterende organisering justeret i forhold til de nye statslige vilkår

For at skabe en systematisk og ensartet tilgang i beskrivelsen af de tre forskellige modeller og for at sikre, at sammenligningen i sidste ende bliver overskuelig og transparent, er der valgt en række centrale parametre, som viser modellernes forskelle og ligheder. Disse fremgår i oversigtsform af dagsordenen.

Herudover har der i processen været inddragelse af Erhvervshus Fyn og KultNet. Sidstnævnte har foretaget vurderingen af potentialer og opmærksomhedspunkter.

Model 1 – Kulturforening

Baggrund - den midt- og vestjyske kulturregion

De danske kulturregioner er forskellige, hvad angår organisering og størrelse, herunder i antallet af medlemskommuner.

En af de kulturregioner, der har mindet mest om Kulturregion Fyn, hvad angår antallet af medlemskommuner, er den nu tidligere kulturregion midt- og vestjylland, som indtil udgangen af 2024 bestod af Herning, Holstebro, Ikast-Brande, Lemvig, Ringkøbing-Skjern, Skive, Struer kommuner samt Varde kommune. Kulturregionen havde samlede indbyggertal er ca. 382.000. Denne kulturregion valgte at opløse sig selv i februar 2025.

På grund af dels den sammenlignelige størrelse og dels en anderledes konstruktion omfattende styregrupper og en forening er denne (nu tidligere) kulturregion valgt som inspiration for en fynsk model.

Der afventes svar fra Slots- og Kulturstyrelsen på, om de vil udbetale tilskud til en foreningskonstruktion som denne. Styrelsen oplyser, at den forventer at kunne svare primo maj.

Formål

På baggrund af de midt- og vestjyske erfaringer opstilles der forslag til en foreningsbaseret samarbejdsmodel. Formålet med konstruktionen er, at politikere og kulturaktører/kulturinstitutioner gennem samarbejdet i en kulturforening kan understøtte udviklingen af kunst og kultur af høj kvalitet i medlemmernes geografiske område.

Med foreningen er der mulighed for at arbejde med et strategisk flerårigt sigte, såfremt medlemmerne ønsker det.

Organisering

Foreningen foreslås ledet af en bestyrelse, der udgøres af 14 medlemmer: de ni udvalgsformænd og fem repræsentanter for kulturinstitutioner/aktører.

Det foreslås, at foreningen kan optage følgende som medlemmer:

- Kulturregion Fyns ni medlemskommuner
- Kulturinstitutioner/-aktører, som udgør en juridisk enhed og er hjemmehørende i det nuværende Kulturregion Fyn-område

For kulturaktører er det en betingelse for medlemskab, at deres hovedformål er et professionelt, kulturelt virke, offentligt tilgængeligt og af længerevarende karakter.

Paraplyorganisationer, interesseorganisationer og enkeltpersoner kan ikke optages som medlemmer.

Sekretariatsbistand

Foreningen indkøber/aflønner sekretariatsbistand for egne midler. Odense Kommunes ekstra bidrag til sekretariatsbistand i form af 0,75 årsværk bortfalder. Ændringer i nuværende sekretariatmedarbejderes løn- og ansættelsesvilkår følger relevant lovgivning.

Økonomi

Foreningens indtægter, som skal dække indsatser, tilskud og administration, udgøres af:

Bidrag	Årligt beløb i kr.
Årligt medlemskontingent for kulturinstitutioner mellem 1100 til 8500 kr afhængig af foreningen størrelse	Afhænger af antal medlemmer
Medlemskommunernes bidrag pr. indbygger, såfremt egenfinansieringen er på niveau med 2025	3,8 mio. kr. årligt
Statsligt tilskud til indsatsområder	2,5 mio. kr. årligt
De tidligere amtslige tilskud udenfor lov	9,5 mio. kr.
Årligt i alt	15,8 mio. kr. samt kontingent

Herudover vil det være muligt at fundraise yderligere midler til kulturelle initiativer.

Faglige fokusområder

De faglige fokusområder besluttet af foreningen selv, men vælges der en model i stil med den midt- og vestjyske forening, kan det være:

- Projekter og strategiske satsninger
- Netværksmøder
- Kurser og kompetenceudvikling
- At synliggøre kulturtilbud

Potentialer og opmærksomhedspunkter ved model 1

KultNet (netværket for medlemskommunernes kulturkonsulenter) har bidraget med deres vurdering af potentialer og opmærksomhedspunkter ved en foreningsmodel.

Potentialer

- Kulturinstitutionerne får mere indflydelse på udviklingen af det fynske kulturliv
- Et kulturelt netværk kan bidrage til strategisk udvikling, skabe rammer for et rigt kulturliv, synliggøre de kulturelle tilbud over for borgerne og placerer Fyn og øerne på det nationale og internationale landkort.
- Kulturaktører kan få støtte og rådgivning, information om og markedsføring af regionens kulturtilbud, inspirere og udvikle tværgående kulturprojekter

Opmærksomhedspunkter

- Det er usikkert, om kulturinstitutioner vil betale for at være en del af en forening – det skal være en klar fordel at være med.
- Der er risiko for, at det bliver de store kulturinstitutioner, der har råd til at være med. Dermed er der også risiko for, at det er medlemskommunerne med de fleste (betalende) kulturinstitutioner, der får mest ud af samarbejdet
- Hvordan sikres et velfungerende samarbejde mellem kulturinstitutioner, der ikke nødvendigvis har samme agenda i forhold til en regional kulturudvikling?
- Der er risiko for, at projekterne/initiativerne ikke får en faglig, strategisk og praksis relevans for de enkelte kommuner, når f.eks. den administrative styregruppe og KultNet, ikke længere skal bidrage med det lokale blik og kendskab
- Hvem inspirerer med retning?
- Der er formindsket mulighed for at lave tværfaglige partnerskaber og projekter, da medlemmerne skal have et kulturelt virke og ikke f.eks. et sundhedsfagligt virke

Model 2 Organisatorisk tilknyttet Erhvervshus Fyn P/S

Der afventes svar fra Slots- og Kulturstyrelsen på, om de vil udbetale tilskud til et Erhvervshus. Styrelsen oplyser, at den forventer at kunne svare primo maj.

Formål

Formålet med denne model er at løfte Kulturregion Fyn ind i den samme fælles fynske samarbejdskonstruktion som en række øvrige fælles fynske organisationer, der med forskelligt perspektiv arbejder for at skabe bæredygtig vækst og udvikling på Fyn og øerne og styrke den samlede fynske sammenhængskraft.

Med modellen sikres en større integration til det øvrige fælles fynske indsatser og styrke og der skabes synergier på tværs af disse.

Organisering

I denne model forankres Kulturregion Fyn organisatorisk i Erhvervshus Fyn P/S (tidligere Udvikling Fyn).

Erhvervshus Fyn P/S ejes af ni fynske kommuner og ledes af en bestyrelse bestående af ejerkommunernes borgmestre. Middelfart Kommune er ikke en del af Erhvervshus Fyn P/S, men er en del af samarbejdet gennem Destination Fyn, Geo Fyn, Havørred Fyn og Byregion Fyn, der alle er fælles fynske indsatser forankret i Erhvervshus Fyn.

I denne model forankres Kulturregion Fyn organisatorisk i Erhvervshus Fyn P/S og bliver en integreret del af fælles fynske samarbejdsstruktur og en selvstændig enhed i Erhvervshus Fyn P/S på linje med Destination Fyn, Geo Fyn og Byregion Fyn og dermed en del af den tilhørende fælles fynske governance-struktur og en del af en større fælles fynsk organisering, der udover HR, jura, IT, økonomi mv. giver adgang til fælles analyseenhed, fælles funding-team og kommunikation/ interessevaretagelse.

Der vil fortsat være en politisk og administrativ styregruppe, som skal udvikle og beslutte indsatsområder og projekter og disponere de tidligere amtslige tilskud udenfor lov samt i øvrigt sætte en fælles fynsk retning for kultursamarbejdet. Den politiske styregruppe kan være den nuværende eller Borgmesterforum og den administrative styregruppe kan være den nuværende eller Kommunaldirektørforum.

Det vil dermed fortsat være den politiske styregruppe, der foretager de faglige prioriteringer, og som udgangspunkt disponerer Kulturregion Fyns økonomi.

Sekretariatet vil fortsat have faglig sparring af KultNet (netværk for kulturkonsulenter på Fyn).

Sekretariatsbistand

I denne model overdrages relevante sekretariatsmedarbejdere (programleder samt projektledere) til Erhvervshus Fyn P/S. Odense Kommunes ekstra bidrag i form af 0,75 årsværk bortfalder. Ændringer i berørte medarbejderes løn- og ansættelsesvilkår følger relevant lovgivning.

Der betales et administrationsbidrag til Erhvervshus Fyn P/S på 11.800 kr. pr. medarbejder pr. måned.

Den daglige ledelse af sekretariatet vil blive varetaget af et medlem af direktionen, som også foreslås at indtræde i den administrative styregruppe på linje med kulturcheferne fra medlemskommunerne.

Økonomi

Alle indsatser og den tilhørende finansiering fra medlemskommuner og staten overføres til Erhvervshus Fyn P/S.

Bidrag	Bidrag i kr.
Medlemskommunernes bidrag pr. indbygger, såfremt egenfinansieringen er på niveau med 2025	3,8 mio. kr. årligt
Statsligt tilskud til indsatsområder	2,5 mio. kr. årligt
De tidligere amtslige tilskud udenfor lov	9,5 mio. kr.
Årligt i alt	15,8 mio. kr.

Herudover er der mulighed for, at sekretariatet kan fundraise til relevante strategiske initiativer.

Da det er Erhvervshus Fyns direktør, der har det endelige ansvar for, at Erhvervshusets økonomi er i balance, vil direktøren kunne gribe ind overfor den politiske styregruppes økonomiske dispositioner.

Faglige fokusområder

Der vil med denne model være fokus på realisering af politisk vedtagne indsatsområder og projekter, større mulighed for synergieffekter ift. kulturturisme/oplevelsesøkonomi.

Potentialer og opmærksomhedspunkter ved model 2

KultNet (netværket for medlemskommunernes kulturkonsulenter) er blevet bedt om at bidrage med vurdering af potentialer og opmærksomhedspunkter ved model 2.

Potentialer

- Fra et turismesynspunkt kan denne model være en fordel, fordi det organisatoriske samarbejde kan give synergi mellem kulturlivet og andre turismefremmende initiativer.
- Kulturlivet kan måske blive inspireret af de øvrige aktører i Erhvervshuset.
- For kommunerne kan organiseringen føre til flere forbindelser på tværs af forskellige genrer/områder
- Erhvervshus Fyn kan måske få øjnene op for mulighederne i at få etableret samarbejder mellem kulturlivet og andre aktørtyper.
- Ved Erhvervshus Fyn kommer der et professionelt maskineri i ryggen på kultursamarbejdet, og kommunerne forholder sig i forvejen positivt til Erhvervshus Fyn.
- Den direkte adgang til borgmesterforum og kommunaldirektørforum er et stort plus
- Det er på den ene side en styrke, hvis kulturen tør gå i dialog med turismeindsatser, fordi de også tit har et kulturelt fokus, men der kan også være en bekymring for, om kulturen hele tiden skal spændes for en kulturturisme-agenda, og strategiske satsninger med fokus på at udvikle kulturen glemmes
- Der kan opnås synergier til Destination Fyns arbejde inden for kulturturisme, som er et nationalt satsningsområde og et område flere af medlemskommunerne satser i forhold til egne indbyggere.
- Synergi til Sport Event området

Opmærksomhedspunkter

- Der mistes adgangen til et kulturfagligt arbejdsfællesskab og videndelingsforum, som har været til stor gavn.
- Kommunerne – særligt de mindre kommuner, hvor der ikke er så mange fagmedarbejdere på området – har brug for videndeling, sparring og fælles idé-udvikling i forhold til en langsigtet strategisk planlægning af kommunens kulturudvikling.
- Er der i denne model mulighed for at have et bredt kultursyn, hvor kulturindsatserne også i høj grad skal have et dannelses- og trivselsperspektiv for øje, og hvor kommunerne kan arbejde strategisk og langsigtet med kulturindsatser, som også kan indgå i borgernes hverdagsliv? Kulturaktiviteter skal ikke nødvendigvis være underholdende, erhvervs- eller økonomifremmende.
- Vil man i denne model prioritere turismevenlige, mere kommercielle projekter og i mindre grad kulturel innovation – og vil der ske en glidning i budgetterne fra deciderede kulturprojekter til noget mere forretningspræget?
- Vil kulturaktørerne på samme måde henvende sig til Erhvervshus Fyn frem for en selvstændig organisering? Kommer man til at mangle den direkte kontakt med kulturaktørerne?
- Vil det blive én type kultur, der understøttes? Hvordan vil det f.eks. være med fokus på børn og unges fritidstilbud – vil der i højere grad være fokus på store oplevelser?

- Den politiske styregruppe har ikke fuld dispositionsret over økonomien, idet direktøren som endelig økonomiansvarlig kan ændre i politisk ønskede dispositioner

Til model 2 skal bemærkes, at da de fynske kommuner i 2019 drøftede organiseringen af de fælles fynske indsatser, blev det overvejet at indlejre en række mindre fælleskommunale organisationer i Erhvervshus Fyn P/S, herunder Kulturregion Fyn.

Man besluttede dengang, at FilmFyn, Byg til Vækst og Kulturregion Fyn fortsat skulle være selvstændige enheder, som stod udenfor Erhvervshus Fyn P/S. For Kulturregion Fyns vedkommende var begrundelsen den høje grad af statslig medfinansiering.

Model 3 Kulturregion Fyn som i dag men med udgangspunkt i de nye statslige vilkår

Formål

Formålet med Kulturregion Fyn er at styrke og udvikle kulturlivet på Fyn gennem samarbejde mellem de fynske medlemskommuner og kulturinstitutioner og -aktører.

Det sker mere specifikt ved:

- at udvikle fynske kulturtilbud eller kultursamarbejder, så de når nye højder
- at udvikle nye tilbud/produkter/samarbejdsformer, der mangler på tværs af kommunerne

Arbejdet med indsatsområder skal understøtte initiativer, som den enkelte kommune ikke kan løfte alene.

Organisering

Kulturregion Fyn er i dag en samarbejds konstruktion bestående af ni fynske kommuner, herunder de to ø-kommuner Langeland og Ærø.

Kulturregion Fyn ledes af den politiske styregruppe og understøttes administrativt af den administrative styregruppe og sekretariatet.

Den politiske styregruppe består af kulturudvalgsformændene fra de ni medlemskommuner. Den administrative styregruppe består af ledende medarbejdere fra medlemskommunernes kulturområde.

Sekretariatet vil fortsat have faglig sparring af KultNet (netværk for kulturkonsulenter på Fyn).

Sekretariatsbistand

Sekretariatet for Kulturregion Fyn er tilknyttet Odense Kommunes Kultursekretariat og består i dag af en programleder samt fagrelevante projektledere for indsatsområderne (projektledelsen er tidligere blevet varetaget af eksterne aktører. Erfaringen er, at ekstern projektledelse ikke giver samme overblik og synergi, som når medarbejderne sidder mere samlet).

Der betales et administrationsbidrag til Odense Kommune på 400.000 kr. Herudover bidrager Odense Kommune med 0,75 årsværk.

Økonomi

Kulturregion Fyns finansieringsgrundlag er:

Bidrag	Bidrag i kr.
Medlemskommunernes bidrag pr. indbygger, såfremt egenfinansieringen er på niveau med 2025	3,8 mio. kr. årligt
Statsligt tilskud til indsatsområder	2,5 mio. kr. årligt
De tidligere amtslige tilskud udenfor lov	9,5 mio. kr.
Årligt i alt	15,8 mio. kr.

Herudover fundraiser sekretariatet til relevante strategiske initiativer.

Faglige fokusområder

- Fokus på realisering af politisk vedtagne indsatsområder og projekter
- Forvaltning af puljer
- Facilitering af fagrelevante netværk indenfor indsatsområderne
- Indkøb, hvor en eller flere aktører udvikler og organiserer tværkommunale projekter
- Kommunale tilskud som de enkelte kommuner kan forvalte til bestemte typer af indsatser

Potentialer og opmærksomhedspunkter ved model 3

KultNet (netværket for medlemskommunernes kulturkonsulenter) er blevet bedt om at bidrage med vurdering af potentialer og opmærksomhedspunkter ved model 3.

Potentialer

- Der arbejdes ud fra et strategisk fokus i form af indsatsområder og flerårige indsatser
- Den nuværende samarbejdsmodel rummer mulighed for at igangsætte mange typer af projektiltag og initiativer, der både kan rumme små og store kommuner, små og store aktører, private og offentlige instanser og forskellige fagligheder
- Den nuværende model inddrager både beslutningstagere chefer, aktører/kulturmedarbejdere, som har fingeren på pulsen i forhold til ønsker og udfordringer på kulturområdet og med et "kultur-for borgerne perspektiv"
- Det er værdifuldt at have central koordination og administration af projekter, når det samtidig foregår i tæt samarbejde med de kommunale kulturafdelinger. Dette giver en bedre udnyttelse af ressourcer
- Det giver stor værdi at yde tilskud til kommunerne, der arbejder med samme temaer, da lokalkendskabet kan bringes i spil
- Der er et ønske om flere netværksinitiativer mellem forskellige kulturinstitutioner indenfor samme interesseområde for bl.a. at opnå synergieffekter.
- Der ønskes øget fokus på fundraising og på at få midlerne til at "yngle"

Opmærksomhedspunkter

- Kulturaktører kan ikke i samme grad som i model 1 påvirke, hvilke strategiske projekter/initiativer, der skal igangsættes på Fyn
- Brugen af puljer kan spænde ben for at iværksætte store strategiske satsninger/fyrtårnsprojekter på Fyn og øerne, da midlerne bliver fordelt til flere aktører og mindre projekter
- Der er en risiko for, at puljekriterierne strikkes sammen på en måde, så de enten kun gavner små eller store aktører eller små eller store kommuner

En fjerde mulighed - opløsning af kulturregionen

Ovenfor er skitseret tre mulige modeller for et fremtidigt samarbejde. Herudover er der også den mulighed, at medlemskommunerne fravælger at være en del af en fast samarbejdskonstruktion.

Dette vil betyde, at den enkelte kommune får udbetalt et beløb direkte fra staten til kulturelle formål.

Det statslige tilskud udregnes på baggrund af indbyggertal og forventes derfor alt andet lige at være på niveau med 2024:

Kommune	Anslået statsligt tilskud, årligt i kr. pr. kommune	Kommunal egenbetaling i 2025
Assens	218.218	332.348
Faaborg-Midtfyn	280.737	429.377
Kerteminde	128.281	196.679
Langeland	65.821	98.327
Nordfyns	158.968	240.968
Nyborg	172.836	265.499
Odense	1.122.484	1.731.199
Svendborg	320.658	492.752
Ærø	31.998	48.297
I alt	2.500.000	3.835.445

Hvis medlemskommunerne vælger at stoppe samarbejdet, vil der stadig være mulighed for at indgå i samarbejdsprojekter på tværs af kommunerne, hvor projektledelsesrollen og ansvaret for fundraising og afrapportering til staten varetages af medarbejdere i en eller flere af de involverede kommuner eller kommunerne indkøber denne ydelse.

Med denne konstruktion vil kommunerne selv skulle afrapportere til staten, herunder indsende projektbeskrivelser, budgetter og regnskaber.

Det forventes, at der i alle tre modeller også fremover kan rådesover de tidligere amtslige tilskud udenfor lov, men der afventes svar fra Slots- og Kulturstyrelsen på dette spørgsmål.

Oversigt over fordeling 2025 af de tidligere amtslige tilskud udenfor lov

Faste tilskud jf. Kulturaftale 2025/Finanslovsforslag 2025

Destination Fyn	4.149.150
HCA Marathon	374.505
Talentudvikling Odense Kommune	332.096
Talentudvikling Svendborg. Kommune	63.028
Museum Odense, Ville Vau	413.903
Formidling Brandts	405.791
Sydfynsk Idrætsklynge	1.472.252
Tilskud til ungdomsorganisationer på Fyn	1.255.047
*Udviklingstiltag og borgerrettede aktiviteter (1.126.967 kr.) - anvendes til:	
Edit24	100.000
MSIB	173.680
Opera i det fri	65.000
Sommerballet	75.000
Indsatsområder	713.287

I alt

9.592.740
